

YTTRANDE

2008-05-16

Vårt Dnr: Rnr 25.08

Ert datum

Ert Dnr:

2008-03-03

Rnr 25.08

Saco

Att. Mikaela Staff

Box 2206

103 15 STOCKHOLM

**Yttrande över betänkandet SOU 2008:11,
”Frihet för studenter – om hur kår- och nationsobligatoriet
kan avskaffas”**

Utredningen

Utredningen har till uppgift att föreslå hur en avveckling av kår- och nationsobligatoriet kan genomföras. Sveriges Ingenjörer har tidigare (yttrande till SOU 2006:39) uttalat ståndpunkten just rörande nödvändigheten av ett avskaffande. En av tyngdpunkterna i utredningen är att studentinflytandet och det studiesociala ansvaret betonas. Båda faktorerna är av stor betydelse för utbildningens kvalitet.

Utbildning av hög kvalitet är en av Sveriges Ingenjörers grundpelare och förbundet vill därför inkomma med följande synpunkter.

Synpunkter från Sveriges Ingenjörer

Studentinflytande

En av de nuvarande studentkårernas huvuduppgifter är att vara garant för det faktiska studentinflytandet i högskolans olika organ. Utredaren lyfter fram vikten av denna möjlighet till studentmedverkan och föreslår att studentkårer även fortsättningsvis ska ha rätt att utse studentrepresentanter i högskolans organ. I och med obligatoriets avskaffande kan det hända att det inte finns någon studentkår som kan utse dessa. Utredarens förslag är därför att om så är fallet så ska representanter utses av en församling till vilken val anordnas av högskolan.

Utredaren jämför sitt förslag med det som 1994 års kommitté föreslog som huvudregel: direkta eller indirekta val anordnade av högskolan. Olika föreningar och intressegrupper skulle då genom till exempel listval kunna konkurrera om inflytandet. Utredaren anser dock att detta väger ”lätt” jämfört med den kontinuitet en mer permanent bas kan ge, och därmed ge goda förutsättningar för ett reellt ”medansvarstagande”. Efter detta följer ett resonerande avsnitt om olika inflytandemodellers för- och nackdelar. Argumentationen i detta avsnitt bygger dock huvudsakligen på vad som är mindre förtjänstfullt med respektive

modell istället för att utgå från den demokratiska grundprincipen om den enskildes påverkansmöjlighet.

Studentkårsstatus

Utredningens ställer en del krav för att en studentsammanslutning ska få en status av studentkår, bland annat ska sammanslutningen vara representativ för studenterna inom kårens verksamhetsområde. Vad som är att betrakta som representativt konstaterar utredaren dock är svårt och förslår därför att representativiteten måste bedömas i varje enskilt fall.

Att på förhand definiera representativitet kan medföra flera olika problem, men ger å andra sidan förutsättningarna för ett vals giltighet och utfallets legitimitet. Vid låg representationsnivå kan ett val och en valförsamling mycket väl vara fullt demokratisk även om valdeltagandet varit lågt.

Med beaktande av detta konstaterar Sveriges Ingenjörer att något egentligt argument för att den föreslagna "kårsmodellen" för studentinflytandet skulle vara den bästa saknas. Kontinuitet kan inte gärna vara en viktigare faktor än demokratiskt inflytande för den enskilde. Att studentkårsobligatoriet avskaffas är bra, men studentinflytandet måste säkras och på den punkten lämnar utredningen för mycket öppet för att Sveriges Ingenjörer ska känna trygghet i frågan.

Ekonomiskt stöd till kontaktskapande verksamhet

Kapitalförsörjningsförordningen förbjuder högskolan att stödja studentsammanslutningar genom att till exempel ge kontanta bidrag eller hyra ut lokaler till lägre pris än det marknadsmässiga. Utredaren anser att det kan finnas skäl att göra undantag från förordningen i syfte att stödja olika slags studentföreningars kontaktskapande verksamhet. För att inte "regelverket ska kompliceras" förordar utredaren att högskolornas möjligheter till stöd begränsas till de nationellt reglerade sammanslutningarna och förutsätter att eventuellt stöd till andra sammanslutningar kan kanaliseras genom dessa (kåreerna). Då Sveriges Ingenjörer finner "kårsmodellen" något osäker måste vi också reservera oss mot skrivningarna om studentkåreerna som instans för att kanalisera olika stöd från högskolan till andra studentsammanslutningar än kåreerna själva.

Ekonomiskt stöd till studentmedverkan

Utredaren föreslår att studentsammanslutningarnas verksamhet rörande studentmedverkan i högskolornas organ inklusive bidrag till lokala, regionala och nationella samorganisationer för berörda frågor ska stödjas med statsbidrag. Man föreslår att det på nationell nivå fastställs ett lägsta bidragsbelopp per helårsstudent som högskolorna får fördela antalet studenter inom respektive studentkårs verksamhetsområde.

Beloppet som sådant har Sveriges Ingenjörer ingen synpunkt på, däremot ställer vi oss frågan om det är rimligt att utgå ifrån vad verksamheten idag kostar och, med viss reducering, sedan anslå i det närmaste samma belopp. Oavsett uppdelningen av kårernas verksamhet av idag så är kostnaden av idag inte given som norm. En verksamhet med rätt att uttaxera medel behöver per definition inte vara den optimala resursallokeraren, inte heller den mest ekonomiskt rationella. I och med att utredaren föreslår statsbidrag för verksamheten bör en noggrannare analys och uppföljning ske så att inte resurser på en viss nivå kommer att utbetalas utan någon egentlig avvägning mot verksamhet eller resursbehov. Dessutom måste även här kapitalförsörjningsförordningen beaktas om beloppen som fördelas är större än det nationellt fastställda lägsta beloppet.

Den studiesociala situationen

Sveriges Ingenjörer konstaterar att utredaren påtalar högskolornas ansvar vad gäller den studiesociala situationen. Utöver de för verksamheten grundläggande områdena fysisk- och psykisk hälsa samt råd och stöd i juridiska och andra frågor inom det sociala området märker vi också uttalandet för mottagningsverksamhet. Sveriges Ingenjörer uppskattar att utredaren så tydligt också lyfter fram högskolornas ansvar rörande arbetslivskontakter. Detta berör också det faktum att högskolorna får ett större ansvar för den kontaktskapande verksamhetens förutsättningar, till exempel i form av lokaler.

Med hänsyn till kommentarerna ovan ställer sig Sveriges Ingenjörer positiva till utredningens förslag och intentioner.

SVERIGES INGENJÖRER

Peter Larsson
Samhällspolitisk direktör

Patrik Björnström
Utredare